

Історія інтеграційних процесів в середній освіті в Європейському Союзі

*Д. А. Вороніна-Пригодій,
науковий співробітник
відділу порівняльної педагогіки
Інституту педагогіки НАПН України*

Констатовано, що інтеграція освіти в Європейському Союзі виникла з розуміння важливості освіти як інструменту політичної, економічної та культурної уніфікації держав-членів. Поступово освіта стала ключовим елементом для просування спільних європейських цінностей, таких як демократія, права людини і соціальна єдність. Початок цього процесу датується 1950-ми роками, коли створювалося Європейське економічне співтовариство. Спершу увага приділялася вищій та професійній освіті, однак у подальшому була визнана необхідність гармонізації стандартів середньої освіти.

Розкрито, що впровадження програми «Erasmus» у 1987 році стало важливою віхою в інтеграції середньої освіти. Програма не лише відкрила можливості для учнів і викладачів подорожувати країнами ЄС, але й сприяла культурному обміну, зміцненню міжкультурного взаєморозуміння та формуванню європейської ідентичності. Завдяки цій програмі освіта почала розглядатися як інструмент зміцнення єдності ЄС, створюючи умови для мобільності молоді та поширення європейських цінностей. Маастрихтський договір 1992 року додатково підкреслив значення освіти, офіційно визначивши її як важливу сферу для співпраці, що дало поштовх до формування спільних освітніх ініціатив. У XXI ст. освітня інтеграція набула нових форм через Болонський і Копенгагенський процеси, які спрямовані на гармонізацію стандартів освіти, підвищення мобільності та забезпечення якості викладання. Стратегія «Європа 2020» зробила акцент на ключових компетентностях, цифровій грамотності, вивченні мов та міжкультурній обізнаності, що було визнано необхідним для підготовки молоді до життя у глобалізованому світі. Та єдиній Європі.

Охарактеризовано сучасні ініціативи, зокрема «Європейський освітній простір» і План дій з цифрової освіти (2021–2027), які спрямовані на забезпечення доступу до якісної освіти для всіх, інтеграцію цифрових технологій у освітній процес та підтримку інклюзії. Водночас основними викликами залишаються гармонізація освітніх стандартів, подолання економічних розбіжностей між країнами-членами та створення рівних можливостей для доступу до освіти.

Зроблено висновок, що історія інтеграційних процесів в освіті ЄС є прикладом формування спільного освітнього простору, який сприяє єдності та конкурентоспроможності Союзу. Цей досвід є важливим для України, яка перебуває у процесі реформування системи освіти з метою інтеграції до ЄС, орієнтуючись на сучасні виклики та можливості.